

Як Марія Музичук долала круті сходи до шахового Олімпу

Коли людина робить правильний життєвий вибір, вона здатна не тільки досягти особистого щастя, а й дарувати радість іншим. Проте вдається це не всім, а лише найкращим, обраним, котрі, постійно удосконалюючи себе, не шкодуючи сил, попри всі перешкоди йдуть до високої мети. У цій когорті – українська шахістка Марія Музичук, яка виборола звання чемпіонки світу з шахів.

Замість ляльок – шахові фігурки

Шлях до спортивної вершини 23-річної королеви шахів Марії Музичук почався ще тоді, коли їй було... три роки. Саме в такому віці її віддали до спортивної школи батьки Наталія й Олег, котрі й самі були тренерами з шахів. Тож її першими ляльками стали пішаки. Дівчинка 8–10 годин на день проводила за шахівницею. Її уроки в школі часто пропускала, бо постійно їздила на різні шахові змагання. Адже батьки поставили за мету – зробити зі своїх доньок, Марії та Анни, чемпіонку світу з шахів. І почали готувати їх до цього, як повідомлялося в пресі, ледь не з пелюшок. Чи відповідає дійсності ця інформація, активно поширена журналістами після блискучої перемоги Марічки на світовому чемпіонаті у Сочі? Про це запитую в мами чемпіонки. У місті Стрий, де мешкає родина Музичуків, Наталію та Олега добре знають і поважають саме за самовіддану турботу про

творчий розвиток своїх доньок. Тому несподіване запитання анітрохи не здивувало пані Наталію.

– Щоб з любов'ю дбати про дітей, потрібно, на мою думку, передовсім відчувати їхній інтерес до якоїсь справи, – здалеку почала Наталія. – Важливо зацікавити дитину заняттям, корисним для її розвитку. Але водночас дати можливість вільно обирати те, до чого прагне її серце. Пам'ятаю, як Марічка в три роки підходила до шахівниці, де ми з Олегом розбирали партії, брала фігуру, роздивлялась її й запитувала про її назву. Ми намагалися дати їй таку цікаву відповідь, щоб постало нове запитання. За кілька хвилин вона сама правильно називала фігури. Тож у Марійки виявилися здібності до швидкого запам'ятовування інформації. Завдяки цьому живому спілкуванню як тренер я розробила власну методику навчання гри в шахи для дітей віком від 3 до 6 років.

Розумні розваги

– Невже ваші доньки так нічим і не побавилися в дитинстві? – продовжую розмову з мамою чемпіонки.

– Шахові фігури й були для них іграшками та розвагами. Якось ми купили дівчаткам дорогу ляльку, але вони не зацікавилися нею, вона так і пролежала нерухомо на подушці.

Доньок захоплювали лише ігри на кмітливість: різні конструктори, головоломки, мозаїки.

Наталія Музичук пригадала, як, працюючи з чоловіком у дитячій спортивній школі, вони відчули новий рівень відповідальності, коли до їхніх вихованців приєдналися Аня й Марійка.

Першокласниця з чемпіонським титулом

Марійка, як зазначила пані Наталія, вже з п'яти років посідала призові місця в турнірах. А в шість з половиною, навчаючись у першому класі, стала чемпіонкою Європи з шахів серед дітей. Вигравши тоді змагання в Польщі, дівчинка повною мірою відчула драйв від перемоги. З'ясувалося, що змагається й перемагати – це захоплююча справа, своєрідне сходження на гірську вершину. Цікаво, що навчання в школі не завадило сестрам успішно займатися шахами, або ж шахи не стали на заваді для успіхів у навчанні. У школі завжди цікавилися їхніми спортивними результатами. Директор Стрийської гімназії ім. Митрополита Андрея Шептицького, де навчалися сестри, Василь

Король згадує про них, як про сумлінних учениць. За його словами, Марійка легко опанувала точні науки, а серед улюблених предметів називала фізику й астрономію.

– Сестра сестрі завжди допомагала, і вони фактично разом йшли до успіху, – пригадує директор спортивної школи «Старт» Мирослав Любас. – Вони щодня приділяли шахам 8–10 годин, дотримуючись, як в армії, чіткого розкладу. Інакше у великому спорті переможного результату не досягти.

Саме таку настанову дали сестрам батьки: успіх спортсмена – це на 80% щоденна наполеглива самовіддана праця.

Вітаємо!

Вітання Голови Верховної Ради України Шановна пані Маріє!

Щиро вітаю Вас із перемогою на Чемпіонаті світу з шахів серед жінок. Роки кропіткої роботи та тренувань допомогли Вам стати кращою серед кращих і заслужено здобути шахову корону.

Ваша наполегливість принесла світове визнання Вам і славу всій Україні. Ваша гра була неперевершеною. Ви зачарували тисячі прихильників по всьому світу, підкоривши їхні серця своєю майстерністю та витонченістю стилю.

Велика Вам подяка за вашу працю і здобутки задля України. Бажаю Вам щастя, миру, творчої реалізації та міцного здоров'я, щоб Ви і надалі могли радувати поціновувачів Вашого таланту.

З повагою, Володимир ГРОЙСМАН

– Адже діти беруть приклад зі своїх батьків, – пояснює Наталія. – Малець намагається поводитися так само, як мама й тато. Дорослі можуть заслужити довіру і повагу дітей тоді, коли не обіцяють їм того, чого не зроблять. Ми в сім'ї одразу заклали свої стосунки з доньками на чесності й відвертості. Тому й упевнені в їхній довірі.

Анна та Марія Музичук, 2003 рік

Перемога однієї спортсменки – слава всій державі

На Чемпіонаті світу серед жінок у Сочі з-поміж 64 учасниць Марія була восьмою за рейтингом. Серед суперниць, з якими довелося зустрітись в поєдинках, були й значно досвідченіші, як, наприклад, экс-чемпіонка світу з Болгарії Антоанета Стефанова, і з вищим рейтингом, як, зокрема, індійська шахістка Хампі Конеру, котра очолювала список. Тож перемога українки в російському місті була сенсаційною й мала не лише спортивне значення. Багато людей у світі сприйняли її як добрий знак для України в добу найтяжчих випробувань.

Уся родина Музичуків була запрошена на прийом до Президента України Петра Порошенка. Очільник держави нагородив чемпіонку світу з шахів

орденом «За заслуги». Поспілкувавшись з Марією та її родиною, Петро Порошенко зазначив, що ця перемога є дуже важливою для України, бо здобута в російському Сочі проти російської шахістки.

Марія Музичук зізналася журналістам, що про політику під час гри не думала. І після змагання залишається зі своєю російською суперницею в фінальному матчі Наталією Погоніною в дружніх стосунках.

Львів'янка року

Винятково урочисту зустріч королеві шахів влаштували львів'яни. На летовище подали спеціальний автобус, прикрашений яскравими портретами чемпіонки світу Марії Музичук. Цей святковий кортеж проїхав містом, дорогою його щиро вітали перехожі. Перед міською ратушею Марію зустрічали мер Львова Андрій Садовий з квітами та численні вболівальники. Міський голова за-

просив чемпіонку та її родину до мєрії. Він подякував і спортсменкам, і батькам за видатну перемогу, яка в тяжкий для України час піднімає дух української нації.

За кілька днів львів'яни знову вшанували королеву шахів. Напередодні Дня міста, яке щороку святкують на початку травня, відбулася урочиста сесія, на якій депутати ухвалили рішення присвоїти почес-

не звання «Львів'янка року» чемпіонці світу з шахів Марії Музичук.

– Наразі я відчуваю, що стала чемпіонкою світу, – ділиться враженнями про зустріч на рідній землі Марія. – Про це мріяла з дитинства, відколи почала вигравати змагання. Корона, золота медаль і кубок переконують мене, що це не сон. Така тепла зустріч у Львові підтвердила, що моя мрія збулася.

«Золото» вислизнуло з рук

На чоловічому й жіночому командних чемпіонатах світу з шахів не тільки переможці, а й призери визначилися до заключного дев'ятого туру змагань. Тож на фініші інтриги не було, однак їм компенсувала велика загальна кількість сенсаційних результатів.

«Авторами» першої сенсації чемпіонату, що проходив у Вірменії, вже в першому турі стали гравці збірної України, котрі виграли матч у фаворита змагання – команди Росії. Поразка так вплинула на російських гросмейстерів, що їм лише в п'ятому турі вдалося позбутися останнього місця, хоча на кожній дошці мали вищий рейтинг, ніж їхні суперники. У підсумку російська команда має найгірший результат за всю історію своїх виступів – три поразки, дві нічиї й чотири перемоги. Лише завдяки кращим показникам росіяни обійшли збірну США, що мала таку саму кількість командних очок, і посіли четверте місце.

Серед десятиох учасників чемпіонату найкращий темп взяли Україна й Китай. Перед восьмим туром вони лідирували з відривом у 4 очки від найближчих переслідувачів. До того ж українська команда мала кращий коефіцієнт і в разі «синхронного» фінішу могла дістати «золото». Однак прикра поразка від значно слабшої за складом команди США позбавила її цього чудового шансу. Ця сенсація (тепер зі знаком мінус для нашої команди) дала можливість китайським шахістам, які виграли обидва заключні матчі й набрали 15 очок, стати чемпіонами світу в командному заліку.

Українська збірна в останньому турі зіграла вничю з угорцями і здобула срібні медалі з результатом 12 очок. Найкращі індивідуальні показники – у Василя Іванчука (друге місце на своїй дошці), у його земляка Юрія Криворучка й Олександра Моїсеєнка, котрі посіли, відповідно, друге і третє місце. За ризикою призерів у особистому заліку залишилися лідер команди Руслан Пономарьов і Павло Ельянов.

Відставши від України на 1 очко, третім призером стала збірна Вірменії.

А до Китаю, де паралельно відбувався жіночий турнір, українські шахістки прибули в ранзі чемпіонок світу. Але випробування для них виявилось занадто складним, щоб претендувати на повторення успіху дворічної давнини. На першій і другій дошках виступали Анна і Марія Музичук, котрі ще не відновили сили після виснажливого особистого чемпіонату світу. Щоправда, Марії вдалося показати найкращий індивідуальний результат у команді – вона набрала 5,5 очка з 8 і розділила друге–третє місце. Але решта наших учасниць виступили гірше, і наша збірна з 10-ма командними очками посіла лише п'яте місце.

Перемогу в чемпіонаті здобула команда Грузії, яка набрала 17 очок. Відставши на 2 очки, збірна Росії посіла друге місце. А бронзовим призером, набравши 11 очок, стала команда Китаю.

Як особисті, так і командні чемпіонати світу засвідчили, що нині конкуренція за найвищі шахові титули загострилася й не завжди перемога дістається фавориту.

Олександр МАЛІЄНКО.